

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-504/14

**Comisia Europeană
împotriva
Republicii Elene**

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Mediu – Protecția naturii – Directiva 92/43/CEE – Articolul 6 alineatele (2) și (3) și articolul 12 alineatul (1) literele (b) și (d) – Fauna și flora sălbatică – Conservarea habitatelor naturale – Broasca-țeastoasă marină *Caretta caretta* – Protecția broaștelor-țeostoase marine în Golful Kyparissia – Situl de importanță comunitară «Dunele din Kyparissia» – Protecția speciilor”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a patra) din 10 noiembrie 2016

1. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Aree speciale de conservare – Obligații ale statelor membre – Interdicția deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor – Neîndeplinirea obligațiilor – Sarcina probei care revine Comisiei – Întindere*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 6 alin. (2) și (4)]

2. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Aree speciale de conservare – Obligații ale statelor membre – Stabilirea măsurilor de conservare necesare – Neadoptarea unor măsuri provizorii de protecție a unei zone în așteptarea încheierii unor proceduri judiciare privind un proiect de construcție cu efecte distructive – Neîndeplinirea obligațiilor*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 6 alin. (2)]

3. *Acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor – Examinarea de către Curte a temeiniciei – Situație care trebuie luată în considerare – Situația la expirarea termenului stabilit în avizul motivat*

(art. 258 TFUE)

4. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Aree speciale de conservare – Obligații ale statelor membre – Interdicția deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor – Derogare în favoarea proiectelor justificate de motive cruciale de interes public major – Necesitatea de a examina alte soluții mai puțin prejudiciabile și de a evalua comparativ interesele în cauză*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 6 alin. (2)-(4)]

5. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Aree speciale de conservare – Obligații ale statelor membre – Interdicția deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor – Întindere – Aplicare atât la noile activități dăunătoare, cât și la cele existente*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 4 alin. (2) și art. 6 alin. (2)]

6. *Acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor – Proba neîndeplinirii obligațiilor – Sarcina probei care revine Comisiei – Prezentarea unor elemente care indică neîndeplinirea obligațiilor*

(art. 258 TFUE)

7. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Aree speciale de conservare – Obligații ale statelor membre – Evaluarea impactului avut de un proiect asupra unui sit – Inaplicabilitatea obligației în cazul unei activități realizate fără autorizarea statului membru în cauză*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 6 alin. (3)]

8. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Protecție riguroasă a speciilor de animale enumerate în anexa IV litera (a) – Măsuri necesare pentru a institui un sistem de protecție*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 12 alin. (1) lit. (b) și (d) și anexa IV litera (a)]

9. *Mediu – Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică – Directiva 92/43 – Protecția speciilor – Obligații ale statelor membre – Noțiunea de perturbare deliberată*

[Directiva 92/43 a Consiliului, art. 12 alin. (1)]

1. O activitate nu poate fi considerată conformă cu articolul 6 alineatul (2) din Directiva 92/43 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică decât în cazul în care se garantează că nu duce la apariția niciunei perturbări susceptibile să afecteze în mod semnificativ obiectivele Directivei 92/43, în special obiectivele urmărite de aceasta în materie de conservare a habitatelor naturale, a faunei și a florei. Pentru a constata o încălcare a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43, Comisia are obligația să demonstreze corespunzător cerințelor legale că statul membru în cauză nu a adoptat măsurile de protecție adecvate, constând în a evita ca activitățile de exploatare a unor proiecte, în măsura în care au avut loc ulterior clasificării sitului în cauză, să producă deteriorări ale habitatelor speciilor respective, precum și perturbări ale acestor specii care pot avea efecte semnificative prin raportare la obiectivul directivei menționate care constă în asigurarea conservării acestor specii.

Cu toate acestea, în vederea stabilirii unei încălcări a articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43, Comisia nu trebuie să demonstreze existența unei legături de cauzalitate între exploatarea instalațiilor rezultate dintr-un proiect și o perturbare semnificativă produsă speciilor în cauză. Astfel, este suficient ca această instituție să dovedească existența unei probabilități sau a unui risc ca această exploatare să provoace asemenea perturbări. Dovedirea de către Comisie a existenței unei astfel de probabilități sau a unui risc nu exclude însă ca statul membru în cauză să poată demonstra că măsura în cauză îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43 și că aceasta a făcut obiectul unei analize a efectelor asupra obiectivelor de conservare a sitului protejat.

(a se vedea punctele 28-30)

2. Deși un stat membru nici nu a autorizat, nici nu a efectuat deschideri de drumuri în interiorul unei arii speciale de conservare în sensul Directivei 92/43 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, limitându-se, pe de o parte, să inițieze proceduri penale împotriva responsabililor societății care a construit drumurile în cauză și să sancționeze administrativ această societate, precum și, pe de altă parte, să susțină în fața instanțelor naționale că drumurile respective sunt ilegale și că trebuie închise, acest stat membru nu și-a îndeplinit obligația specifică pe care i-o impune articolul 6 alineatul (2) din Directiva 92/43.

Astfel, întrucât a omis să adopte măsuri provizorii de protecție a acestei arii în vederea limitării utilizării căilor de acces în cauză până la încheierea procedurilor judiciare pendinte privind legalitatea și eventuala închidere a acestor căi de acces, deși nimic nu indică faptul că astfel de măsuri ar fi imposibile pentru motive de fapt sau de drept, statul membru în cauză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43.

(a se vedea punctele 54, 55 și 57)

3. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 69)

4. Deși o platformă construită pe o plajă situată în interiorul unei arii speciale de conservare și menită să faciliteze deplasarea persoanelor cu handicap poate fi, în principiu, considerată ca fiind realizată din motive cruciale de interes public major legate de sănătatea umană, în sensul articolului 6 alineatul (4) din Directiva 92/43 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, o asemenea justificare presupune printre altele o analiză a existenței altor soluții, mai puțin prejudiciabile, precum și o evaluare comparativă a intereselor în cauză, întemeiate pe o analiză, în temeiul articolului 6 alineatul (3) din această directivă, a efectelor asupra obiectivelor de conservare a sitului protejat. În lipsa oricărei explicații în această privință din partea statului membru în cauză, autorizarea unei astfel de platforme constituie o încălcare a articolului 6 alineatul (2) din directiva menționată.

(a se vedea punctul 77)

5. Potrivit Directivei 92/43 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, interdicția de deteriorare care este prevăzută de aceasta nu se limitează la obligația statului membru în cauză de a interzice sau de a impune încetarea numai a noilor activități dăunătoare. În această privință, întrucât nu a adoptat măsurile de protecție adecvate, începând cu înscrierea unei arii speciale de conservare pe lista siturilor de importanță comunitară menționată la articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată, pentru a evita ca iluminatul public existent să perturbe broasca-țestoasă marină *Caretta caretta*, statul membru în cauză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43.

(a se vedea punctele 100 și 101)

6. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 111)

7. Articolul 6 alineatul 3 din Directiva 92/43 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică prevede o procedură de evaluare prin care se urmărește garantarea, prin intermediul unui control prealabil, ca un plan sau un proiect care nu este direct legat sau necesar gestiunii sitului vizat, dar îl poate afecta în mod semnificativ, să nu fie autorizat decât în măsura în

care nu va aduce atingere integrității sitului. În consecință, această dispoziție este relevantă numai atunci când autoritățile naționale competente autorizează un proiect, autorizarea în cauză trebuind în acest caz să fie precedată de o evaluare adecvată a efectelor proiectului respectiv asupra sitului vizat.

În consecință, pentru orice activitate a cărei executare era supusă autorizării, dar care a fost realizată fără aceasta, așadar ilegal, articolul 6 alineatul (3) din Directiva 92/43 nu este aplicabil.

(a se vedea punctele 120-122)

8. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 140, 141 și 148)

9. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 159)